

[Steen Folke.]

slag og forespørgselsdebatten sidste efterår. Jeg ved naturligvis godt, at enhver form for rimelig argumentation preller af på det borgerlig-socialdemokratiske flertal, der går ind for adgangsbeholdningen. Den er led i en kapitalistisk uddannelsesplanlægning, der skal varetage kapitalens og statens, ikke lønarbejdernes og de uddannelsessøgendes, behov.

Jeg vil nøjes med at tage et enkelt spørgsmål op. Hvis der absolut skal gennemføres adgangsbeholdning, hvorfor så ikke foretage den ved hjælp af lodtrækning? Jeg har før i detaljer gennemgået problemerne ved at lægge studentereksamen karakterer til grund. Det er både uretfærdigt, uhensigtsmæssigt, socialt diskriminerende, og der kunne siges meget mere om det. Lodtrækning indebærer dog en form for højere retfærdighed. At det samtidig vil fokusere på adgangsbeholdningens vilkårlighed, skal jeg ikke beklage. Men selv pæne socialdemokrater som uddannelsesforskerne Erik Jørgen Hansen og Bente Ørum har jo argumenteret for lodtrækningsmetoden. Hvorfor er ministeren imod den? Er ministeren virkelig mere enig med fremskridtspartiets ordfører, hr. Halvgaard, end med sin partifælle hr. Erik Jørgen Hansen?

Bertel Haarder (V):

Således opfordret skal jeg udtale, at for et liberalt parti kræver det en god begrundelse, når man vil forhindre de unge i at studere, hvad de vil. Vores begrundelse er, at der er en skæv fordeling af lærerkrefter og bygningskapacitet inden for uddannelsessektoren, og at vi har brug for at frigøre ressourcer på områder med overproduktion for bl. a. at bruge pengene til udbygning af de kortere uddannelser, hvor der ikke er den samme overproduktion af kandidater. Derfor har vi arbejdet for, at denne bemyndigelse til ministeren bliver ledsaget af en bemærkning desangående, og vi er glade for, at der blev et flertal her i forklæningen for at udtale følgende, som står i betænkningen:

„at adgangsreguleringen kun har mening, hvis der på de områder, hvor tilgangen begrænses, samtidig frigøres midler til udbygning af kapaciteten på områder med bedre beskæftigelsesudsigter, herunder de kortere erhvervsforberedende uddannelser. Gennem

et bedre alternativ til de længerevarende videregående uddannelser kan der skabes en naturlig regulering af adgangen og en bedre anvendelse af samfundets ressourcer.“

Det vil også sige, at vi har det håb, at man gennem almindelig oplysning, ved at fortælle de unge, hvordan beskæftigelsesmulighederne er, og ved at forbedre alternativerne til de lange videregående uddannelser kan få de unge til på den ganske naturlige måde ad det frie valgs vej at gå ind på de områder, hvor de har chancer for at få job senere hen.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg skal ikke forlænge diskussionen meget, men vil dog gerne anføre et par betragtninger. I alle de undersøgelser, jeg kender, er der en udmærket overensstemmelse mellem relevante fag og den endelige eksamen ved de højere læreanstalter. Der er også en pæn overensstemmelse mellem et gennemsnit af studentereksamen og den endelige eksamen ved de højere læreanstalter. Der findes jo af gode grunde ingen undersøgelser af resultater ved stopprøver, fordi undersøgelsen jo må starte med dem, der har bestået stopprøve, og det var dem, der ikke består, vi gerne skulle have med i en sådan undersøgelse; det kan de altså ikke komme, og derfor er der ingen undersøgelse.

Men der er nok ét forhold, man må tage i agt, når man laver en stopprøve meget hurtigt efter begyndelsen til et studium. Unge i den by, hvori den højere læreanstalt ligger, fortsætter i hjemmemiljøet, andre unge uden for universitets- eller læreanstaltbyen skal ikke alene skifte til et uvant studiemiljø — her er de lige med dem fra læreanstaltbyen — men de er også nødt til at skifte hjemmemiljø. Hurtige stoppeksamener har derfor en indbygget tendens til diskrimination mod unge uden for byer med læreanstalter.

Jeg føler mig, som det fremgår af ovenstående, ikke ganske fremmed over for ministerens lovforslag, selv om jeg mener, det kunne være endnu bedre, men jeg må sige, at det at fastsætte et tal på 20.000 uden videre for dem, der skal have ret til at få en videregående uddannelse, kan jeg ikke acceptere. Jeg vil derfor undlade at stemme. Dette at vælge et tal på 20.000 virker på mig, som om det fuldstændig er grebet ud af